

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közgazdasági, közművelődési, társadalmi és szépirodalmi heti lapja. — Megjelenik minden szombaton

ELŐFIZETÉSI DIJ:		FELELŐS SZERKESZTŐ: Borbély György		Kéziratok nem adtnak vissza.		HIRDETÉSEK DIJA:	
Egész évre	4 frt. (8 korona)	↑ Aszerkesztő-bizottság tagjai, és a lap kiadótulajdonosai ↓		A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.		Egész oldal	20 frt
Fél évre	2 frt. (4 korona)	NAGY OLIVÉR, dr. SZENTPÉTERY LAJOS		A pénzküldemények pedig a kiadó hivatalhoz.		Fel oldal	10 frt
Negyed évre	1 frt (2 korona)	NAGY ALBERT és BORBÉLY GYÖRGY.				Egy negyed oldal	5 frt
		Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kazinczy-utca 7. sz.				Egy nyolcad oldal	2 frt 50 kr
						Egy tizenötöd oldal	1 frt 25 kr
						Reklamsora	20 kr

A székelység érdekében.

Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter ur egy bizonyos összeget arra a célra vett föl tárczájába, hogy azzal székely székely ifjakat állami nagyrakhoz, műhelyekhez s hazai nagyobb gyári telepekhez kiképztesse. E nagyobb kiképzetésnek természetesen nem csupán az a célja, hogy egyesek művelődése és biztos megélhetése elősegíttessék, de ezáltal a székely székelyeknek romániába való kivándorlása is akadályoztatik, legalább fokozatosan esőkén; másfelől az ország nyugati része felé irányítottak, s végül magasabb kiképzésben munkás-féle mozzalmaknak ellentálló munkás-törzset alkothatnak.

Ez intézkedést a miniszter előbb csak a keleti régi népek székelyeire terjesztette ki. Ez év szept. 14-én gróf Bethlen Géza főispán urhoz küldött leiratával azonban ez elismerésre méltó és jótékonyan ható intézkedést Torda-Aranyos-vármegye székelyeire is kiterjeszti.

E leiratban felhívja ugyanis főispánunkat, hogy hirdesse ki s a jelentkezőket e célra terjeszse fel hozzá, mert innen is felvesz tíz ifjút (14—16 éves) a m. kir. államasutak budapesti északi műhelyébe, hol részükre 4 évi ingyenes tanfolyam, teljes ellátás és felügyelet van s kiképzetésük után van gondoskodás az elhelyezésre is.

Gróf Bethlen Géza főispán ur a szükségeseket megtéve, a jelentkezőket rövid időn fel is terjesztette, kik közül egyelőre a következők 10 székely székely fiút vette fel a miniszter ur: Zöld János, Kovács Fe-

rencz, Varga Ferencz, Bartha Miklós (Tordáról), Nagy Károly, Kobori Károly (Felvinczről), Tatar Ferencz, Nagy János (Harasztosról) és Simonfi Balázs, Csegei Márton (Bágyonból). A többi folyamodók is bejutának idővel, a mint hely turesedik. A főispán ur megbízást nyert, hogy a felvett tanulók szülőivel, gyámjaival kössön tanács-szerződést, hogy a gyerekek november 10-ig kellő felügyelet mellett, lehetőleg szülőikkel, az illető műhely-funkóségehez felutazzanak, meggyevezve, hogy a kísérő szülők is ingyen utaznak jövet-menet.

E felvételre a kellékek: 14—16 éves kor, legalább el. isk. végzés, egészséges testalkat s anyagi székelység.

A miniszter ez intézkedésének bölcseségét nem szükséges magyarázó szókkal kísélni. Csupán vármegyei székely lakosságának a figyelmét hívjuk fel ez áldásos körülményre s üdvözlétek és köszönetet mondunk a miniszter urnak, egyebektől eltekintve, azért is, hogy székely népünk sorsát szívén viseli.

Két új pénzintézet

A kolozsvári piacon mult napokban két nagy pénzintézet alakult és a működést is megkezdette.

A kolozsvári pénzpiac iránzatai s helyzete nincsenek ugyan közvetlen hatással a mi viszonyainkra, ennek dacára nem lesz érdektelen a két új pénzintézet s ama körülményeket, melyek között alakultak, valamint azon tényezőket, melyek alapításukra befolyással voltak, kissé szemügyre venni.

Ismert dolgot, hogy három kolozsvári pénzintézet közelmultban mily válságos helyzetbe jutott, a mely még mai napig sincs leküzde-

A kormány maga is beleavatkozott a dologba: komiték küldettek ki, enqnetet tartottak s a fővárosi nagy bankok képviselői vizsgálták meg a rendkívül kényes és bonyodalmas helyzetet. „Beszéltek már arról, hogy a három pénzintézet szakaszeri, ügyes vezetés mellett fuzionáljanak fog.

Es mi történik?

A főváros egyik legrégibb és legelőkelőbb pénzintézte, a „pesti magyar kereskedelmi bank“ felhasználya a tervezetés és bizonytalanság eme kedvező idejét, 2 millió forint alapítókéval erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság“ czég alatt intézetet nyit a piacon, az alapítóké nagyobb részének jegyzésének a kolozsvári közönségnek tartván fen, s ugyaneokkor a kereskedelmi banknak majdnem minden ténykedésében elkezeredett versenytársa, a „Magyar Számítoló és Pénzváltó Bank“ is nagyszabású fiókot létesít Kolozsvárról.

Ez utóbbival, mint a fővárosi anyaintézetével szervesen összefüggő fiókteleppel, bővebben nem foglalkozunk.

Figyelmet érdemel azonban a másik — az önállóság jelegével bíró intézet — a kereskedelmi banknak sikerült az erdélyi, jelesen a kolozsvári mágnásvilág, a szellem — és pénzaristocratia számos kitűnőségét kolozsvári intézetének igazgatóságai, — részint felügyelő — bizottsági tagjál megnyerni. — A kolozsvári piacon eléggé kedvezően fogadták az új alakítást, a mennyiben határozottan szükség volt egy nagyobb alapa fektetésre, előelő intézetre.

Hogy ezen intézetnek működése sikeres lesz-e, azt a jövő fogja megmutatni.

Amu szorosabb összeköttetés, melyben az „erdélyi bank“ a pesti m. kereskedelmi banktal természetesen áll, előbbinek előnyére, de egyszerűen hátrányára is lesz. Mert: a fővárosi intézettel való viszonyainál fogva olcsóbb pénz és nagyobb hitel fog ugyan élvezni és esetleg nehéz időben is támaszra számíthat benne s azoknak sikeresebben fog ellenállni, de bizonyos mérvig függő helyzete miatt érezni fogja a budapesti piac minden kedvezőtlen alakulását.

A kormány, mielőtt információt szerzett volna a régi intézetek további működ-

hetésének képességéről, — hallomás szerint — hathatos támogatását helyezte kiáltásba az új intézetnek. Ha már most a bankok, melyeknek helyzete így módon még kétségesebbé lön, sőt existenciájuk van veszélyeztetve — tényleg megvalósítják a régi tervet és fuzionálnak, úgy nehez helyzete lesz az új intézetnek.

Az új erdélyi bank jövőjét előre megjósoolni tehát nem lehet.

Nagy misió vár reá.

Nagyon sok eredményt kell felmutatnia és saját érdekein kívül, magasabb érdekeket is szolgálja, hogy a jelenleg uralkodó zűlöt viszonyokra jótékony kedvező hatást gyakorolhasson, a valódi egészséges hitelviszonyokat létrejölessen s így helyzetét megszilárdítva, helytökösültségét bebizonyítsa.

Torda, 1894. október 16.
Scharl Vilmos.

Egy hasznos könyv.

Dr. Szabó Mihály kir. segédtanfelügyelő „Népköztársasági községi közigazgatási kézikönyve“ című művéről.

Tagadhatatlan, hogy hazánk minden téren nagyot fejlődött. Az iskoláztatást tekintve még feltűnőbb a haladás, hisz e téren nagyobb is volt elmaradásunk. A százados élet-halál harcok, az idogon kultura dédelgetése, a kasztrendszer mind hatalmas akadályai voltak a közköztetés felvirágzásának. A közköztetés nagy egészében legtöbb csapás érte a népköztetés, hisz 48 előtt igaz is létezett, a 68-iki népköztétési törvény biztosítja ezen nagy kultur fánk meggyökerezését, mely hivatra van a hazán minden polgárát az ismeretszerzés áldásos gyümölcseiben részeltetni.

A népköztetés ügyi fejlesztése már csak a nevelendő tömeg nagyságát tekintve is, a legóriásabb munka, rövid negyedszázad kevés idő egy intézmény életében. S másrészt a népköztetés teljes keresztvitele hazánk min-

Az „Aranyosvidék tárczája“.

— — — — —
Az én halottam.
— — — — —
Strodhoz látogatói járok;
Hol könyveimnek harmatából
Fakadnak a virágok;
Melyek édes álmot lehelnek;
Ürök tavaszt! dalos márdárral
Boldogságot szerelmel!
Hol nincsen hervadás, hol nincsen őj —
Roa nagyon a szép emlékezt
Szellid alkonyugára
Nem temető ez, rémes temető,
A hová hozzád inn betérok —
Nem támadja itt meg a holtait
A rothadás, a féreg.
Tiszta marad, miként a lilium
Felfelső szőlő szírma.
Csak álmodik a ki pilhen;
Csak álmodik, a — sírba.
.. . . . Álmódj átdó
Nem temető ez hova temetőlék:
A köllészetnek rószaberke!
Melyet megkoszoruz az örökelet
Nyevd suttyogják itt a lombok,
Egy mélyen érő szív szerelma
Keserével, fájádmival
Nem haborítja itt nyugalmad
Kivülem senki, sommi;
Hisz a szenvedések kálváriáján
Keresztül lehet ide bemenni.
De én azért meglátogatlak,
Mint holonyg kisérteit;

Bár fáj a seb — és vörzik szüntelen
Urtom közben — miattad. őrtd
Emésztő vágtyól úzó, mint a pusztán
A sirraból hýná:
Fel-fel nyitom bezárt koporsód,
Ugy néha . . . néha . . . néha:
És esímlenem márvány homlokod,
Dájsom selyem hajádat!
Feljövte a fájó sebet, a melyet
Égő kínomnak lánggalosa vágtyál
Csókba fúrós-tóm epe-ajkad
Hattyu kebled karamba zárom
Oh! bár e kéjnek mámorában
Boromra rám az örökölöm — — — — —
.. . . . Pedig azt mondják: őrült képzéled,
Hogy te megvalóditál halva!
Hiszen már most is, most is egyró hóidit
Szépéged átadalm:
Láhdoboz tudal, a kire rátkintesz;
Szemédtől ragyog az igézet.. . . .
A pillangó megérészeulten
Szívja le a jákadról a mézet
— De, én nem hiszek már az emberekben;
Szánnak bár, vagy nevetnek,
Mog vagy te nekem halva mindörökre:
Vagy ily imádlak ily szeretlek!
Csak sóhaj lenne az átdó
De így mindent elfelejték,
S mindent elfelejtettek megöccsödtök
.. . . . Ne zavarjátok lelkeim álmát,
Miódén a sírhoz elhoyogok;
Álpozatva nyíló virágít,
Melyekre angyi könyvem omlott
Ne zavarjátok lelkeim álmát,
Hát merengjen a multról ottan:
Álmódva rólad: én szerelmem —
Imádtott szent halottam!

Saos Lajos

UTRÓL (V.)

A bicycle hátán jegyezte Borbély György.
— Warburg, Mosterséges vaj, Westfália, Münster.
Hollandia. —
Vissza kelle emlékezem az aranyos-rákosi fúfza berekre, abban a Fekete Ferencz híres malnára, annak is egy vén kis-szolgyált hordaláló kerekére, melynek belső-dongáját gyermeki kedvelv tapostuk vala egykor, hogy a tetejére jussunk, hanem a helyett a hordó forgott fejünk felett lábunk alatt körsírkürül s mi helyben maradtunk csupán a végén fordultunk fel, mikor már mi a világ felfordulását hittük. Igaz, hogy kifordult belőlünk valami élető világ, de azt is felnyalta hamarosan egy kúe kutya, avval odább állott, dolgára ment s a világ is csendesen forgott tovább a maga módja szerint, mintha semmi sem történt volna.
Vissza kelle mondom emlékezmem erre a historiára, hogy alaposan megérssem a vajfészítés mesterségét, melyet Warburgban odább is Westfáliában cselekednek. Hasonló módon készül itt a vaj a kerekék forgásával. De egy kis szerep cserével. Pedig szivesebben beálltam volna itt is a hordókerékbe kapaszkodónak. Nem. Hanem itt betesznek két kutyát a hordóba. Ezek kapaszkodnak a dongakon fölfelé s a kerek forog. Ez a forgás aztán mozgat egy más mesterséget s ahajt megkészlő a vaj, melyet most már uri magam kenek a ke-

nyérre, de a warburgi vendéglő tányérjáról, hogy a dolgunk szebb színezete legyen, mint a rákosi berek zöld pástáján történt egykori nyálankáságnak.
Hanem a világ ettől is csak tovább forgott, sőt épen a körben forgás elméleténél fogva jött a kis kutya már a szomszód falu pusztáján ólakodni is körülöttem s farkosóválya hirdette az elmélet igazságát.
Egy kis mesterséges vaj nem is zökkenetheti ki vágyából a kerekét. Nem tett ez annyi rossz fát a tűzre, mint a X. Leó bünböcsötő czédulája, mely miatt megfordult a Krisztus világának folyása. Igen. A czédulák miatt kapta volt magát Luther Márton, rántott egyet a kerekén s mindjárt más irányban kezdett forogni. Ez épen itt történt a warburgi hegytetőn, mely hely sokkal nevezetesebb a witenbergi templom falragaszánál. Hogy a világ elé léphessen a nagy reformátor, előbb beburkolodott „György urficska“ kis nevével, belebújt e hegyi várho s a bibliába.
A többi aztán ismeretes dolog történt el előtt, oha nagyon régen történt ez már. De a régi vár még most is fenáll büszkén, magasan, mint egy hős őriának égve emelt keze, hogy prótestáljon, ha szükséges, de már nem szükséges okvetlenül. Lent a völgyben 600—800 buzgó hitű tartja kormenest s hajdan fűvel énekel az urnak, de egyik sem áru bünböcsötő czédulát.

den fiának kiművelését jelentő. A közoktatás ezen ágazatát nem is maradt el a pihenést nem ismerő tevékenység. Az ilyen fajta iskolák erei munkásságuk folyton szaporodó tízezrei mutatják, hogy mit hálalt hazánk rövid 25 év alatt a nép zömében a műveltséget bevívó iskoláztatás terén.

A régi illyeneti iskolák fenntartása, tovább fejlesztése, újabb alkotások létesítése végett a törvények, utmutatók kötetének megteremtése vált szükségessé. Az ezek közt való eligazodás már csak azért is felelő nehez, mert időközönként jelenőv meg, azok összegyűjtve eddig nem voltak. Pedig ép a népoktatás egy támaszköve leginkább a különböző hatóságok, a társadalmat támogató munkásságára. Nagyban növelné ezen munkásság eredményét, ha egy biztos vezérőrnél szemlélt volna ezen tevékenység.

Ily biztos vezérőrnél Dr. Szabó Mihály s. tanfelügyelő fenti cím alatti műve. Nagy szavasság, elvitatlanlatlan kiismeretes utájtárral és csak a többszörös fogantatás által megszerezhető gyakorlati érzékkel állítja össze mindazon teendőket melyeknek egy iskolával szemben teljesítése a fenntartót, felügyelőt közegeket, illetve a tanítót személyzetet illetőleg kötelező.

Az egyes fejezetek rövid méltatása igazolni fogja azon állításunkat, hogy ezen könyv valódi házopotló, az iskola ügyeire foglalkozókra nézve pedig nélkülözhetetlen.

Az első fejezet „A közoktatás teendőit a tanköteles gyermekek iskolába járatásának eszközlésére s a statisztikai adatok összegyűjtésére nézve” sorolja fel. A négy év előtt fogantatosított népszámlálás adatai eléggé mutatják hogy a tankötelesek iskolába járatásán mily nagy különbségek merülnek fel. Nem kevésbé oka ennek azon járatásnak, melylyel az egyes öböljáróságok az összeírás eszközlék, a Dr. Szabó könyve e tekintetben részletes utatitást ad, mely nem egyedül a törvény szerinti időzéből, de a gyakorlatban való kivitelnek mindenkéül által könyven megérthető nyelven előadásából, a szükséges, a miniszterium által megállapított nyomtatvány minták hű lemásolásából is áll. Ugyanezen fejezetben tárgyalatik a tanév kezdete, és végére vonatkozó utatitás, az iskolai mulasztásokkal szemben követendő eljárás. Megyünkben in sok az igazolatlan isk. mulasztás, de nagyon kevés annak megszüntetése irányuló eszköz. Alig van meglehetőlen oly kevés büntetés pénz folyva be, mint épen Torda-aranyosvármegyénkben. Végre az első fejezet foglalkozik az iskolai statisztikai adatok gyűjtésének módjával is. A második fejezet az iskolák felállításáról szól.

Sorra veszi az elemi, felső nép, polgári, s végül a tanoncz iskolák felállítási kötelezettsége bekövetkezését, részletes utatitást ad a felállítás kerestül vitelére, az építkezést, annak előkészítést illetőleg több levélre terjedő utmutatással szolgál. Az iskolázatok alakítása, teendői részletezőv vannak. A közösi faskolák, az iskola építés iránti segélykérések, hozzájárulások, az iskolának átállításai (felekezetiinek közösiéig v. fordítva). Dr. Szabóban alapos ismertetésre találunk. Megyénk különbözően kénytelen lesz ezen fejezet számításait igénybe venni Állami iskolánk nagyobb része bérházakban, a felekezeti a törvénykövetelményeinek meg nem felelő épületekben vannak elhelyezve. A sok iskolába nem féro tankötelesek számát tekintve is szükség lesz számos iskola építésére.

A harmadik fejezet az iskolák felszerelése, fenntartása és külső ügyeinek rendeltetéséről foglalkozik. Itt részletezőv van hogy miként kell az iskolának az 1/100 adó rész község birtok kiszakításával vegyni teremtési, hogyan kell azt kezelni. Megyénkben ez idő szerint még nem sokat bajoskodtak az iskola vagyonnal, legtöbb helyt nincs is. Bővebben ismertetj Dr. Szabó az iskolai adót. A költségvetések, számlások készítésére még mintákat is mutat be. Szól az iskolák felszerelése és fenntartásáról, sorra veszi a tanítók illetmény pizek felsorolását és illetmények behajtás módját. A polgári iskoláknál azonban kifejedte a jelenleg, a fizetésrendezés óta életben lévő illetményeket. A tanítókra kiróható atók, a tanítónyiduják (a 15 kros járuléék stb.), az iskolafenntartási díjak befizetésénél követendő eljárás, foglymi eljárás részletezőv vannak. A legtöbb személyi, tehát a legkényesebb ügy e fejezetben van felsorolva, ezek ismerete úgy az iskola fenntartóra, a tanítóra, mint a végrehajító hatalmat képviselő előjáróságra egyaránt kívánatos.

A IV. fejezet gróf Csáki Albin nagyalkotás, a kisdudvási ügy. A 3—6 éves óvodákotéles gyermekek összeírásától a gyermekek menedékházak és óvodák szervezéséig részletezőv van itt minden ezen keretbe tartozó tudnivaló. Ez úgy egy újabb jeletű, a reá vonatkozó törvények, rendelkezések összegyűjtve bocsátatnak közre, felesleges tehát ezúttal is részletezők. Megyénkben szempontjából csupán annyit, hogy terve van véve, a szükség is úgy rendel, számos óvoda, illetve gyermekmenedékház létesítése. E tekintetben Dr. Szabó könyve a legjobb utmutató. Ezen fejezet végén tárgyalatik még a megyék háztartásáról, a községekről és végül a népsík lai hatóságokról szóló 1883., 1886. és 1876. évi t.-cz. több §-a.

Az V. fejezet a határhoz jelegyek, melyben a közösi előjáróságnak valamely idő-

ponthoz kötött népoktatásügyi teendői vannak felsorolva. A VI. fejezet a Dr. Szabó könyvében tárgyalt törvények s végül a VII. fejezet pedig a körendeletek, döntvények stb. mutatja.

Elisméréssel szólhatónk Dr. Szabó Mihálynak „Népoktatásügyi Közösi Közigazgatási Kézikönyve” cz. művének összeállításánál kifejedett igybuző tevékenységéről; azon nagy szolgálatról, melyet ezen könyve közrebecsátásával a népoktatás fejlesztésére tett. Felemlíthetők, hogy oly kiváló mester minő *Kozma Ferenc*, kolozsvármegyei kir. tanfelügyelő tanítványának gyakorlati utmutatásai csak a legjobbak lehetnek. De az élet egyik majd megmutatja, mily érdemes munkát végzett Dr. Szabó M. s. tanfelügyelő ez újabb műve közrebecsátásával. Meggyőződésünk szerint az iskolával kötelezőségi avagy csak érdeklődésből foglalkozóknál Dr. Szabó M. könyvében jelen viszonyok közt, mikor a törvények, rendeletek, melyek közt nem egy ellentmondás, egész sorog és természetlen a különböző könyves helyzet egy nélkülözhetetlen tanácsadóra, a legjobb vezetőre találunk.

Volenszky Gyula,
megyei tanítótestületi elnök.

1894. április 1. Az „Aranyosvidék” külön levonata. Ára 10 kr.

6. *Tordai Emke-Emlekőgyűjtő* 27 kép. pel. Szerkesztette Borbély György. Torda 1894. jun 3. Egy füzet ára 1 frt, díszkötésben 2 frt. (Megjegyzés. Egyedül ez többi az Emke javára van).

Felsorolt könyvek megszerezhetők az „Aranyosvidék” kiadólivatáiban Tordán.

A tordai Kossuth-Emlekre addig 457 frt 67 kr gyűlt össze.

Különfelek.

Kossuth Ferenc hazajött.

Tudjuk, hogy a nagy *Kossuth fia* a temetés alkalmával a tavasszal megígérte volt, hogy nemokira hazájába tér, együtt dolgozni a nemzettel a nemzetért. E szavát beváltotta október 28-án. Olaszország barátjaitól, testvérétől s az ország királytól elbucsuva 28-án érintette a haza földjét, hogy ezután állandón itt lakjék. Megható üdvözlésekkel fogadták utközben a magyar városok, míg Pestre ért. Pesten valóságos ünnepe volt a fogadtatása. A függetlenségi 48-as part üdvözlétre adott válszámban többek között azt mondta: „Kötelességem és jogom hazámat szolgálni és azért jöttem, hogy kötelességemet teljessem és jogommal éljek, azon joggal, mely a legnagyobb magyar ember fiának joga, olyan jog ez, melyet *Kossuth Lajos fiától* elvitanni nem helyes és nem célszerű kísérlet!” Azt is mondá, hogy: „Magyarország függetlensége anyagi és hatalmi gyarapodása teszi a trónnak egyetlen és valódi tartós alapját”. — Legyen üdvözlöve minden magyartól a hon háttán belől! Egygytel több magyar dolgozik közvetlenül nemzetünk megörökösésén. — *Éljen addig míg a honnak él.*

Hymen. Péter Antal, a helybeli Állami polg. fuiskola derek újy tanára ma (nov 3-án) tartja eljegyzését egy Horváth Károlynak s a szip leányával, J. J. Liskával. Adást, szerencsét kívánunk a leendő ifjú párnak!

A Bisztra löpormalom felrobbanása. Levelezők a következő pozitív adatokat írja e szerencsétlenségről: Topánfalvától 5 kilométernyi tavolságra fekvő *Bisztra* közelében a Valen-Bisztra torkolatánál épült *Eberghyány-Dregán-féle* búnyálópörgyár szombat október 27-én reggel 6—7 órá között felrobbant. — Topánfalván kiket az irtoztos robbanás meg az gyanban tartás, jegyves ugrottak ki ágyukból, mert az orálási legnyomas a nyitott ablakokat és aj-

Gyűjtünk a Kossuth-szoborra!

— a következő könyvekből —

A Tordán felállítandó Kossuth-emlék alapához fogjuk csatolni azt a pénzt, a mi a következő könyvek árából esetleg begyűl:

1. A kolozsvári Athletikai Club II. évkönyve. Szerkesztette Kuskó István. A Club évi története mellett olvasni lehet benne néhai Dr. *Jósika Lajos* elnök „Ki a gentleman” cz. beszédjét s néhai Dr. *Felméri Lajos* egytanár válsázat és Borbély György tanár magyarországi gyalogkötőutjából küldött sportleveleit. Ára 1 frt.

2. A K. A. C. III. évkönyve, összeállította Kuskó István. Képes kiadás. Az athlétik képek és verseny eredményei egyenként csoportokba vannak bennetartva. Koltváry Mihály elnöki beszéde s üti emlékek, Borbély Györgytől „Kerekpáron Párisig és Turinra át vissza” czimmel. Ára díszkötésben 1 frt.

3. Az *üdvözlőség tropusai* egybevetve Pestői hasonlatával írja, Borbély György. Tanári beiktató. Ára füzet 20 kr.

4. *Kossuth-Emleklap*. Kossuth L. szü letésének 90. évfordulójára szerkesztették: Borbély György tanár és Vajna Ödön 1892. szept. 18. Füzet ára 15 kr.

5. *Gyűjtésessé* Kossuth L. felett, tartotta *Viski Gyula* ev. ref. lelkesz Tordán

Legalább én azt hiszem, hogy ez a magvas vár volt a Luther rejtőzködő helye, mert van újabb kinézési kastély a város- tól délre is, de ez később keletü lehet.

Kassai felől jöve a hosszas lejtőn kellemesen karikázott le Warburg felé, s nöha a piteryés őt is sietetett, mindazonáltal meg-meg állunk a lejtőn, hol a kies fekvésű várost, hol a balra eső kastélyt hol a jobbfelet várat szemlélni, mely utóbbi a városot északraletti irányban van. *Pagot* mindenikről vitt egy-egy fényképet. Minket gyönyörökötett a lejtős országot szélen a sok betörő nyugvó hely is, melyek sétatér módjára vannak kuláváva. Tudnivaló különben, hogy egész Németországban az országotat az erdőn, mezőn kies sétaterek, melyeknek tükör tisztasága árkhöz képest a mi városi paradás sétatereink gőzölő rondaságok. A warburgi hegycsúcson minden 50. méterre egy nagy kerek kőszánt nőtt keresztül a hársfa. A körbe tett padokat körben veszi körül a többi apró leveles hársfa. E kellemes ki ránduló helyeken mintha szabadban szállna a gondolat is.

A gondolat, a gondolat ez keletre szállt a szabadon Lutherrel együtt, Jénán Weimaron és Erfurton keresztül Wittenberg. Warburgtól nyugatra egy kis faluban egyetlen ház homlokzatára szállt e gondolat: „Soli deo glória.”

A magyarországi bókóktól s Sziléziától távolodva itt látjuk először újra sűrűn a a keresztetke és megváltozott Westfalia buzgó katolikusnak maradt, s tegyük hozzá: és becsületes is keresztény lett. Csak ne állna ott íjesztő példán Münster az ő — Hahner-muzeumával.

— Honn addig van még egy kis utunk. Warburgtól Padernornig 43 km. van, közben két emelkedés gyönyörű bükös erdőkkel. Utóbbiról felséges szétkéintés, messzellátás van köröskörül. Nyugatra is dombok látszanak, nöha innen már alföld van végig. — Aztán iszonyu rohammal lejtünk a városba, hogy a postát nyitva találjuk. Hat órát kongatott a toronyóra, de — Németországban 8 órakor zárják a postát s reggel 7 órakor már nyitva van. Nem lehetett volna elkéni barmennyit késve is.

E szép városból egyéb nevezetességnek az emléket nem hoztuk magunkkal, mint a minek partján tovább mentünk, lenetbe szálltunk, a Padern folyó eredetét. Ez a folyó a padernói székesegyház pin-czejében fakad s úgy megy világgá.

Problán csak valaki megtéríteni, vagy visszafajtatni, hogy maradjon a víz a templom teregében! Nem lehet, mint az igazság szemellemen lassu bár, de biztos tovább terjedését nem lehet örökre elzárni. . .

Padernornból még ez este áthajítottunk Delbrükbe 15 km-re, s ott meghajtunk, hol

a katonai ünnepektől mult levelében leírtam már.

Közül sima uton haladtunk másnap néhány próbó városon keresztül *Münsterig* 75 km-rt. Az ut olyan mint a palacsinta, csakugy eszi, eszi a bicyclista mind a ketőt. Mi azért most keveset tudunk le gyúrni. A *Pagot* gumnija kipukkat az én nagy gyönyörűségemre. A warburgi vajtól egész nap nagy betegem voltomlat odabb- odabb magam. Mig ő a kerekét korrigálta, nem jött esett a nyugvás s némiemmel orvosságát *Pagot* tászkájából cogaclak és kesert pánklával korrigáltam én is magamon, melynek a kis kutyja is hasznát véste az erdő szélén. Este felé már olyan vidámak lettünk, hogy a párhuzamos vasutat kedvem kerekedet, s sikerült is lepiplánom, természetesen csak egy kilométeren át. Münsterben meghajtunk s másnap reggel körül néztünk a városn.

Münster elég nevezetes város. Szegény reformátoroknak bus sóhajtatásai, mintha most is hallatszának a vallás villogások korszakából. Van a városban egy szép templom s egy nagy gyönyörűbb városúháza — kívülről. Az idegen megbámulja ezt, de nem mulaszthatja el, hogy néhány garast megnéznie a belsejét is, hol szintén bámulata éjti az architektúra és festészet művésze. A hatalmas termek mellett minket inkább egy érdekelt, melyben azokat a nevezetes gyű-

léseket tartották a vallásáhoruk idejében. Televan rakva ez a tanácsosor a szent vallás ügyére alatt borzalmis erekléssel, az emberi elme fogyatekosságának idétlenül emlékeztető jeleivel. Nem ezekhez tartozik, ha felemelünk az a kakas alaku aranyozott ezüst kelyhet, mely a 14. századulólv s amelyből mindenik polgármester iszik előbb- egyet — aztán kormányoz. Nem tartozik ide a *Leideni János* felségségek az ő ártatlan papusa szem, mert nehezen hisheti, hogy ő incziáltia volna urát, hogy a reformátori pályára lépjen. De ide tartoznak azok a su lyos kardok és lándzsák, melyekkel egymást agyba-föbe verték a külön féle nézetlen levő szent atyák. Ide tartozik az a természetlen bilincs és kinzó szer, s vasnarapfógó, melyek közl leginkább megharagtak azt a vasnyakravatót, melybe a híres *Leideni János* öltözették. Elyes szegkek van ez be- nul kiverve s úgy szoritották a nyakára, de gondoskodva, hogy hamar ne fojtja; azonki- val olyan terjedelmes hogy az ábrázattát is elborította, hogy ne essekék és ne ilhassék, csupán az orának volt egy lyuk, hogy ló- lelkjezen rajta, s kettő a két szemének, hogy lássa velev a szép világot. Ezekhez a borzalmis ereklékhez tartoznak a bírák képei is két sorban a falon. Nagy tudományt szent atyák, fejedelemk és uralkodók egész Európból, kik törvényt ítek e teremben s reformátorok felett s igazgatták az isten

tókat-országpolvá, csapta be egymindent pusztító földrengést sejtete. Azonban e sejtelmét a távolban felszálló füstoszlopok teljesen eloszlaták. Mindenki tisztában volt a helyzettel, mert ez nem első eset s ha a gyár felépül nem is lesz utolsó. De a mostanihoz hasonló szerencsétlenség még nem történt. Az egész gyár környéke csupa romhalmaz. A katasztrófa a lépor szárító kamrából származott, hol mintegy 80 m. m. lópor volt felhalmozva, ettől 15–20 m. távolságra 180 m. m. s még távolabban a raktárban 300 m. m. e két utóbbit azonban a topánfalú töltőoszlop halált megvető búrássággal megölte a ferobanadtól. Ez volt a töltőoszlopnak első funkciója. Sajnos, ez iszonyu szerencsétlenségnek embelezte is ezent alótul. Egy munkást a Valeria-Bisztra patak torkolatában találtak föl e véstágot nélkül. 8 súlyosan sebesült, kik közül 3 meghalt s az életben maradtakra ha nem ez a sors vár is, mindenesetre bennk maradnak. 9 könnyebben sebesült meg. A robusnak okkal pozitív adatokat a megégett vizsgálat nem derített ki előg. Vannak, kik szerint a kifelé letett magas főokban keresik az okot, mások pedig gondolatlan szivarzásban talák, de legvalószínűbbek látszik a gyors munka közben a szárító deszkának erős sürűdása alatt történt meggyulladás. A szerencsétlenül jártak részben Bisztrára, részben pedig Tófalvára szállították s mindkét helyen Dr. Szucs orvoszi gondos gyógykezelésben, ha az első segély is nyújtja a katasztrófa színhelyén. A gyártulajdonosok kára 60 ezer forintra megy (8-8.)

Halottak ünnepe. Az elők háttas kegyeletül ünnepeket meg városunkban a halottak emlékét november 1-én. 9-én és újtorjai temető minden sírhalma a gyertyák és mécsesek fényzónájában uszott. Az újtorjai temető nagy önzöld egylete a nép a sáros és megéhetősön sütet temető utcán. Mindenki meglátogatta szeretteit s felújította emlékét Legnagyobb tömeg volt az újtorjai temető sírjainál, ki lelkes ember vala életében s több humánus egyelet nem köszönheti lételet. Az ő sírjához testületileg vonult ki a z en egyelet és az iparosok önképző egylete, melynek ő a megteremtője volt. Rak János karnagy a zeneegylettel két arabot eljártatott és Borbély György az önképző egyeletének néhány szóval méltava a halott emléket az egylet nevében sírjára tett két virágkoszort. A zeneegylet innen meg két elhunyt műkötő tagtársának vonult sírjához, hol szinten előadott egy-egy darabot. — Az újtorjai temető sírkertben — nehál Dr. Szabó István sírjánál — L. Csáky Sándor tartott emlékbeszédet az újtorjai ev. ref. egyület nevében.

Kinevezés. *Maey Lajos* torjai m. kir. pénzügyi aligazgatót a nyugalonba vonult *Jenei Károly* igazgató helyébe pénzügyigazgatónak nevezte ki a pénzügyminiszter ur.

Meghívó. A torjai-aranyosmezei tanítótestület folyó élv november hó 8- és 9-ik napján a torjai állami polgári iskolában reudes közgyűlést tart, melyre az egyesületi tagok és a tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Tárғыsorozat: I. 8-án (csütörtökön)

d. n. 4 órákor előérkeztek. 5 órákor a tanító segélyegylet közgyűlése. II. 9-én pénteken:) 1. 8 órákor gyakorlati tanítás a magyar nyelv köréből a polgári iskolában, tartja Várady Lujza, torjai polg. isk. tanító. 2. Közgylűlés megnyitása. 3. Jelentés a tanító testület 1893–94-iki évi müködéséről, egybeállította és felolvassa L. Csáky Sándor egylet titkár. 4. Felolvás az „Erokelős nevelésről”, tartja Kanyaró Mihály, egy. alelnök. 5. Az alapszabály revisióra vonatkozó körli javaslatok előterjesztése. 6. Az előérkezéssel kiküldött bizottság jelentése. 7. Jövő évi költségvetés megállapítása. 8. Vitézetek: A „magyar nyelv tanásáról”, előjlesztette Kovács Sámuel torjai állami elemi isk. tanító. 9. Könyvismeretés: Wehner Gyula 200 iskolai ének” című művéről, felolvassa L. Csáky Sándor egylet titkár. 10. Indítványok. Gyűlés után közös ebéd, este mulkövető zeneelőadás felvezetésben a megyei tanító testület, felvezetésben a segélyegylet tagvára. Szállás díj: Jelentés az előzőleg gondoskodott. Torjai, 1894. évi okt. 15-én tartott választmányi gyűlése. Volensky Gyula, tanítótestületi elnök. L. Csáky Sándor, egylet titkár.

Dr. Cságy László, vármegyének egyik aligazgatója 12 heti súlyos betegsége után tegnapi este öt órákor meghalt 35 éves írási korában. Betegsége 3-ik hetében erős lelki mozgásködötésének volt kitéve s ez menteltelentül vezetett vol red. A gyász első helyen szép írási hitvesét, kisdied gyerekeit, és szüzeit (dr. Cságy László bátyonai esperes) sújtja.

Műkedvelők. Megyeknek tanítótestületének egy közgyűlése alkalmával 9-én a torjai mükövelők *Bereczk Árpád*, „Házasság török” ez. jeles színdarabját adják elő, melyre buzgó szorgalommal készülene minden este. Az összállításon, és rendezésen *Vincze Béla*, és *Nagy Béla* faradókban. A darab előadása tíz eroket nyertek meg (pl. *Schuster György*, és *Nagy Balázs* ur). E nemű eladások a tanítótestület érdekében mindent kidőnének sikerültek. Tavaly nem játszótkban s Vincze Béla érlelem, hogy a megszokott lenalát most újra felvették. A mükövelők a tanítók segélyező egyesületének javára játszótkban. Előre hisszük, hogy szép eredményt érnek el!

Az ó-torjai új állami elemi iskola az szerezőtelentől jött *Gajdos Róza* helyébe *Dáni Ilona* k. a. t.; a g. e. r. e. n. d. rezesszuri állami el. iskolához pedig *Pap Gyula* nevezte ki tanítóknak.

Kinevezés. *Lovag Dehény József* torjai mükövelők I. oszt. honvédfőváza századot a honv. miniszter kinevezte ornagynak.

Az unitariusok Egyházi Főtanácsának október 28. 29. 30. napján volt évi gyűlése Kolozsvár. Előző napban a Dávid Egyelet tartott gyűlést, hol *Boros György* titkár szamolt be az évi müködésről. A Főtanács *Ferenc József* püspök és *Br. Petrichovich Horváth Kálmán* elnökök. Előző megnyitójában a püspök szép beszédet mondott a liberális eszmékről. Az évi jelentésben is a bírálatok kiküldése után egy fiatal jeles teológus papot eskettek fel esperesnek *ki Dicső-szentmartonban* a meghalt *Rédiger Árpád* helyét tölti be, s ki egyttal a „*Kis Kukukó*” heti lap szerkesztője is. Erlekes volt a *Berle Mózsa* hivatásának felmentése is, mely mintegy 700 000 forint tesz ki, s melynek elperlésével *Berle Béla* már felhagyott ugyan, de egy más pótlóba ki kintvára újra perolással akar kísérni, a mint hírlík a családunk egy más csoportja. A fitanács elhatározta, hogy tanácsot a mint hírlík ügydíjületebe lépnek be. Tárғыaltak továbbá az esperes elhaláztatás stb. Nemokára új épitetet emelnek a főgymnasium számára, egyttalcsa a magyar utczában vagy a Szechenyi téren. Majd az iskolázatosok ügyéről tett jelentéseket vette szamba a főtanács. Egy érlekes pontot, a közgazdagsága hatóságának szerveztetóre tett javaslatot ez alkalommal nem fogadta el a gyűlés, meg tárgyalás alapul sem, jövő gyűlése utasítva azt. A tárgyalás különben, valamint egész menete a gyűlésnek, elég higgadtan, zavartalanul folyt le.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetiből, melyet legjelesebb irodalomtörténetörink közremüködésével *Beöthy Zsolt* szerkeszt, megjelent a 25-ik füzet, három ismeret, az előbbiekhöz hasonló gazdag tartalommal és szép illusztrációkkal. Előben *Lalaj Géz* befejezi a múlt századi „Felvilágosodás irodalmáról” kezdett cikkeit; a következők ezikkben *Baics Ferenc* a válalal segédszerkesztője, a századvegi „Tudományok irodalmunkat” ismerteti, részletesen a magyar nyelv történetéről s a magyar irodalomtörténet kiváló, alapvető munkásairól (Székely Joákim, Bulai testvérek, Horányi, Wallaszky, Pápay Sámuel stb) szól-

ván. E korszak befejezését *Bayer József* „A nemzeti játékszín” küzdelmeit beszéli el 1837-ig, a midőn a nemzeti színházban állandó fedél alá juthatott. A jelen század második tizedében *Szechenyi* és *Kisfaludy* teleptével nyílt új korszakhoz *Beöthy Zsolt* itt magvas bevezetést: „*Szechenyi kora*” cím alatt, melyben a politikai s irodalmi viszonyok kölcsönhatásáról s különösen *Szechenyi* befolyásáról szól. Ezután *Szász Károly* értekezik az akadémiai eszmefelőléséről, majd *Akadémiai Keletkezés*, megállapítása s első és későbbi szerveztetéről. A füzet utolsó ezikkben „*Gr. Szechenyi István*, mint író” cím alatt *Zichy Antal*, *Szechenyi* munkáinak kiadója, kezeli meg tanulmányait, ezuttal a nagy reformátornak még csak ifjúságáról szólnak. A tartalmat ezuttal a g. z. dag képgyűjtemény teszi érlekesebbé. Külön mellékletül van: *Berzeanyi Dániel* levele *Pestech György* gróthoz és az 1859-iki *Kazinczy* ünnepe; a szövegben pedig *Baday Eszaiás*, *Horányi Elek*, *Wallaszky Pál*, *Pápai Sámuel*, *Kántorné*, *Déryné* (hímes és színes írók), *Felsőbüki Nagy Pál*, *Wesselényi Miklós*, *Gr. Teleky József*, *Szechenyi Ferenc* és *István grófk* arezképei; a régi *Dunaparti Ronella*, a kolozsvári és pesti nemzeti színház, az akadémia palotájának rajzai, *Kisfaludy Károly Aurorájának* címkepei s egyéb kisebb képek vannak. A nagyfontosságú vállalat már befejezéséhez közelít, azért ezuttal is felhívjuk rá a mivelk közönség figyelmét. A nagy mű mintegy 32 füzetben lesz befejezve s a hátralévő füzetek két hét ideközben jelennek meg; füzetenkint 40 kréft bármely hazai könyvkereskedésben megrendelhetők.

Mai szamunkában a magyar leszámitoló és pénzügyelő bank, budapesti tekinélvőse pénzbeszéd negyedik oldalon lévő hirdetésre tessük figyelmessé olvasóinkat. A nevezett intézet Kolozsvár főkot állítván, de müködésé egész Erdélyre kiterjesztvén, üdvözöljük az intézetet annál is inkább, mert általa kereskedőnk és közgazdaságunk föllendése várható.

Adományok az 1896-ik évi szerződés országos kiállítására

A kiállítás kolozsvári kerületi bizottságának leg hangu körlevelet intézett a kolozsvári kamarakerület törvényhatóságához, pénzintézetekhez, nagyobb ipari vállalkozóhoz és kereskedőhez melyben feljöttve az ezredelés kiállítás mezei és közgazdasági fontosságát kéri az érdekelteket, hogy a kiállítás meli meg sikere érdekeben erkölcsi és anyagi támogatásokat kerülsenek a kerületi bizottságtól. Az adandó pénzeszegek első sorban az ajándékok lakhelyéről jelenküthetőséges, szegénysorsú kiállítás támogatására és a helyi érdekek előmozdítására leszen fordítva. E felhívás nem hangzott el visszhang nélkül, a mennyben már is több oldalról lettek adományok feljában, a hazafias állókésztség követendő példája gyantán felismültik a következő adományokat a melyek a kerületi bizottsághoz bejelentek. *Lónhalt Ferenc* er. r. k. püspök 30 frt., *Deés város tanácsa* 1000 frt.; *Torda város tanácsa* egy történelmi kép megfestésére 8000 frt.; a torjai ezimadnia ipartársulat szegény társainak kiállítás költségeit önmaga borozza. Ezenkívül követlenül az országos bizottsághoz adoztak a *torjai telepítész r. t. 150 forint*, a *Torda-aranyosvármegyey tak. pénztár 100 forint*, a *torjai kiegészítő tak. pénztár 50 forint*; a *gyulekelevári népbank r. t. 30 forint*; a *krasznanmegyei tak. pénztár egyesület 60 forint*; s *tasnádi tak. pénztár 50 forint*; az *ipar- és gazdaságbank r. t. Zilahon 10 forint*; a *szamosújvári tak. pénztár r. t. 60 forint*; a *balázsfalvai tak. pénztár r. t. 25 forint*; a *szilágy-cséh és vidéke tak. pénztár r. t. 75 forint*; a *szamosújvári kiegészítő tak. pénztár r. t. 30 forint* és a *m. ludasi tak. pénztár r. t. 30 forint*. Elég bizatott kezdett, amely reményt nyújt arra, hogy ha így folytatódik, a nagy nemzeti ünnepek a kolozsvári kerület is méltóan fogja magát bemutatni.

Az „Aranyosvidék” távirata Budapest. **III. Sándor, az oroszok czárja meghalt.**

Árverési hirdmény.

Sz 1171—894. tkvi.

Árverési kérvénye „*Arlosina*” hitel intézet- és takarékpénztárnak, mint végrehajtóknak *Moldován Vasília* végrehajtást szanvezett elleni 100 frt. tőkéletelés és ennek 1891. évi október hó 1-ek napjától járó 8% kamattal 17 frt 32 kr, perbeli 14 frt 65 kr végrehajtás már megállapított, valamint jelenlegi 8 frt 50 kr és a még felmerülő költségeknak kielégítése végett az 1831. 60 t. cz. 144. §-sa alapján és a 146. 156. §-sa értelmében a maros-ludasi kir. járásbírósg területén lévő m. felválti 47. sz. tjkönyvben A-11—12 rdaz. a. z. felválti s végrehajtást szanvezett *Moldován Vasília* és *birtoke* társa *Grána Tivnyika* szül. *Grána* nevén álló 15 arányának díjeltöltő 9 óraja *M. Záh közsg* házánál fizetik ki. Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásáról egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt közzét hozott iradjában és a szomszédos közsg előjárásánál ismertetők meg. Az erlendett árverés a fent iri telek-könyvben feljegyzetté, ezen árverési hirdetmény egy példányát ezen bíróságnál, kifizetésre végett egy-egy példányban *M. Záh. M. T. Tá. H. M. O. Z. C. M. Szengyel* és *M. Szakál közsg* előjárásának, nemkülönben a m. ludasi járási főszolgabíró hivatal ufján a szomszédos közsgökben a helyi szűkös szerint azonnali közzét vétett megkülönböztetett érdektek, hogy a a kikijárási ára 300 forint meghaladja a hirdetményi kivonata a kolozsvári „*Ellenzék*” cz. lapban egyszeri közzét vétett végrehajtó ügyvédnek kiadatul rendelkezni kéri ki utasítatik, hogy a közzétvetett igazoló lap példányát az árverés fogamatosságára a kiküldöttnek adja át.

Ezen árverési hirdetmény az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel egyidejűleg keresetre hozott első végrede elleni számbak szerint az érdekelteknak megküldötté rendelkezti.

Narolasd, 1894. augusztus 23-án.
A kir. bíróság tkvi hatóságától.
Laczky Frigyes, kir. bíró.

Sz. 2868—1894. tkvi

Árverési hird. kivonat.

A torjai kir. törvénysek, mint telek-könyvi hatóság közzírte teszi, hogy a torjai kiegészítő takarékpénztár végrehajtóknak öv. *Szabó Jozsefné Samuel Eszter* végrehajtást szanvezett elleni 263 frt tőkéletelés és járuléka iránti végrehajtás ügyében a torjai kir. törvénysek (az alsó-járai kir. járásbírósg) területén lévő *Alsó-Jára közsgében* és határain az alsó-járai 32 számú telekgyűjteményben A-1/60/2, 61/2 számú alatti házabtelek 836 forint, a 2. rend. alatti ingatlanokra 500 forintban az árverést ezennel megállapított *Kikijárási* árban erlendete, és a hogy a feunebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi december hó 23. napján d. e. 9 órákor *Alsó-Jára közsgében* megtartandó nyilvános árverésben a megállapított *Kikijárási* áról is eladatul fognak.

Árveréseni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszerésnek 10%-át vagyis: 83 frt 60 kr és 65 frtot készpénzben vagy az 1831. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyamnal számított és az 1831. évi november hó 1-én 3833. szám. a két igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldötti kezébe letenni avagy az 1831. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvénysek mint telek-könyvi hatóságól.
Torda 1894. évi aug. hó 19-án.
b. **Solymsi kir. törv. bíró.**

Sz. 1396—894 tklv.

Árverési hird. kivonat

A maros-ludasi kir. járásbírósg, mint telek-könyvi hatóság közzírte teszi, hogy a torjai kiegészítő takaréknak pótára végrehajtóknak *Bartók Kálmán* tkvi átadta *János Juon* végrehajtást szanvezett elleni 60 frt, valamint gyéresi *lakos Pápas János* családokhoz beszebelezett 90 frt tőkéletelés és jár. iránti végrehajtás ügyében a m. ludasi kir. járásbírósg területén lévő *G. Keresztur közsgében*

határán fekvő 410. sz. sz. tjkben A + 1. rendszám alatt felvett s Rus Juon m.-ludasi lakos nevén álló 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, hrsz. a. felvett ingatlanokra az árverést 481 irtban ezennel megállapított kiküldési irban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1894. November hó 30-ik napján délelőtti 9 órakor G.-Keresztúr község, házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési iron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42.§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1882. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadék képes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Maros-Ludas, 1894. évi szeptember 12-én
A kir. bíróság telekkönyvi hatóságától.

b. Cseh Ottó,
kir. bírósági tskvi kiadó.

REICH JÓZSEF

Torda (főtér)

Ajánlja a legnagyobb választékkal egész ujonnan berendezett
üveg-, porcellán-,
lámpa-, tükör- és konyhaeszközök

NAGY RAKTÁRÁT.

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek **asztali és függő lámpáimat** óriási nagyválasztékban gyári árák és pontos kiszolgálás mellett.

Továbbá az ujonnan megérkezett valódi angol üveg tárgyakat nagy választékban tartok raktáron.

Beesés pártfogást kér
Reich József

2-10

Van szerencsém a tisztelt közönség szíves tudomására hozni, miszerint

C. H. OEHMIG

elsőrendű külföldi cég legnagyobb illat- és pipere cigik gyárával előnyös összeköttetésbe lépve, a legkiválóbb illat- és pipere cigikeket tőle beszereztem és azokat igen olcsón árulom el; különösen ajánlom:

Anadontól szárvíz és fogpástáját,

mely odas fogak tovább romlását meggátolja és a fogfájást megszünteti, a szájrégét pedig conserválja. A fogpasta pedig a fogak tisztántartására és fehérítésére szolgál. **áruk 1-1 forint.**

Sport szappanok

Díszes emaltrozott japáni fém szelencékben olcsó és finom gyártmány glicerin-, pászma-, rózsa, mandula, szappanokkal megföltve — **dárabja 18 kr**

Ezen kívül számos más külön szappanait.

Végül legújabb és legfinomabb

Illatszereit:

Magnolia, Walktère, Zephyr, Irisblanc, Camelia, Aubepine, Edelveis (Gyöngy), Ibolya, Viola, Peau d'Espagne, Gyöngyvirág, Heliotrope, Mária hercegnő illatokban.

Teljes tisztelettel

Gajzágó Róbert

4-12 gyógyszerész Tordán.

Jön a karácson és az újév

mindenki gondoskodjék jó előre,
hogy el ne kessék.

Gazdák és cselédek!

a kinek jó, állandó cseléd kell,
vagy cselédnek jó gazda kell
és ha egyből közvetitni valója
van, az forduljon a hatóságilag engedélyezett elhelyező-intézet irodájába

Leikes Jánoshoz.

Torda, belkőzsvári-utca 5. szám.

1-0

Csikai József

jeles czimbalmos, ki huzamosabb időig Kolozsvárt tartózkodott, jelenti, hogy visszajött szülővárosába,

Tordára s

CZIMBALOM LECZKÉKET AD

Ugyszintén vidéki czimbalmok hangolását is elvállalja.

Lakása a főtéren van
Tordán. 2-3

COGNAC JPAR
Részvény-Társaság
BUDAPESTI CÉG
KORONA-COGNAC

ja az elmiszerek egészségügyi szempontból való nemzetközi kiállításán a bíráló bizottságtól különös megeremtéssel a

nagy
díszoklevelet
kapta; oly kitüntetés, melyet kivül csak még egy Francia ház mutat-hat fel.

Főraktár Tordán:
Flachbart Károlynál továbbá Kárpátszoni Lajos, Magyarossy Dániel, Mendel Lazárnál.
3-6

Cluj / Central University Library Cluj

Van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy Kolozsvárt Belkőzép-utca 8. szám alatti saját házunkban

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK

ERDÉLYRÉSZI FIÓKJA

czég alatt fióküzetlet nyitunk.

E fióküzetlet működését folyó évi November hó 1-én kezdi meg és annak az összes erdélyi részekre kiterjedő üzlet- és hatásköre a következő:

Értékpapírok, ércpénzek s külföldi bankjegyek vásárlása és eladása.
Előlegek (kölesönök) nyújtása értékpapírokra és ércpénzekre folyó számlában, vagy előre meghatározott összeggel s megállapított lejáratl.

Ertékpapírok átvétele megőrzés és kezelés czéljából.
Mindenemű tőzsdéi megbízások átvállalása a budapesti, bécsi vagy külföldi tőzsdékre.
Osztrák- vagy hitellevelek kiállítása a bel- és külföld nagyobb piacaira.
Takarékbetétek átvétele könyvecskére és folyó (cheque) számlára.
Szelvények beváltása, igérvények elárúsítása, röviden mindazon üzletek folytatása, melyek egy nagyobb szabású bank- és váltóüzlet keretébe beillenek.

Fióküzetlünk úgy tőzsde ügyekben, valamint a tőke elhelyezésére nézve kimerítő és lelkiismeretes fölvilágosításokkal szolgál.

Elveink szerint vezetett és általunk minden irányban hathatósan támogatott fiók üzletünk képes lesz minden bank-szakmába vágó dolgot gyorsan és legkedvezőbb feltételek mellett elintézni, a miért is annak szolgáltatait adandó alkalommal igénybe venni kérjük.

Tisztelettel

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK.